



Sbírka soudních rozhodnutí

Věc T-758/16

**Crédit agricole SA
proti
Evropské centrální bance**

„Hospodářská a měnová politika – Obezřetnostní dohled nad úvěrovými institucemi – Článek 4 odst. 1 písm. d) a odst. 3 nařízení (EU) č. 1024/2013 – Výpočet pákového poměru – Odmítnutí ECB povolit žalobkyni vyloučit z výpočtu pákového poměru expozice splňující určité podmínky – Článek 429 odst. 14 nařízení (EU) č. 575/2013 – Diskreční pravomoc ECB – Nesprávné právní posouzení – Zjevně nesprávné posouzení“

Shrnutí – rozsudek Tribunálu (druhého rozšířeného senátu) ze dne 13. července 2018

1. *Hospodářská a měnová politika – Hospodářská politika – Dohled nad finančním sektorem v Unii – Jednotný mechanismus dohledu – Pravomoci Evropské centrální banky – Decentralizovaný výkon vnitrostátními orgány – Posouzení významu subjektu – Výlučná pravomoc Banky*

[Nařízení Rady č. 1024/2013, čl. 4 odst. 1 písm. d) a čl. 6 odst. 4]

2. *Hospodářská a měnová politika – Hospodářská politika – Dohled nad finančním sektorem v Unii – Obezřetnostní požadavky na úvěrové instituce a investiční podniky – Požadavky na likviditu – Pákový poměr – Výpočet – Možnost vyloučit některé expozice vůči subjektům veřejného sektoru – Rozhodnutí Evropské centrální banky, kterým se odmítá udělení výjimky – Soudní přezkum – Meze*

(Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 575/2013, ve znění nařízení 2015/62, čl. 429 odst. 14)

3. *Hospodářská a měnová politika – Hospodářská politika – Dohled nad finančním sektorem v Unii – Obezřetnostní požadavky na úvěrové instituce a investiční podniky – Požadavky na likviditu – Pákový poměr – Výpočet – Možnost vyloučit některé expozice vůči subjektům veřejného sektoru – Rozhodnutí Evropské centrální banky, kterým se odmítá udělení výjimky – Odmítnutí vycházející z okolností, které jsou vlastní expozicím dotčeným výjimkou a z hypotézy, že se dotčený stát může ocitnout v platební neschopnosti, bez přezkumu pravděpodobnosti rizika – Nepřípustnost*

(Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 575/2013, ve znění nařízení 2015/62, čl. 429 odst. 14)

4. *Hospodářská a měnová politika – Hospodářská politika – Dohled nad finančním sektorem v Unii – Obezřetnostní požadavky na úvěrové instituce a investiční podniky – Požadavky na likviditu – Pákový poměr – Výpočet – Možnost vyloučit některé expozice vůči subjektům veřejného sektoru – Posuzovací pravomoc příslušných orgánů*

(Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 575/2013, ve znění nařízení 2015/62, čl. 429 odst. 14)

5. *Hospodářská a měnová politika – Hospodářská politika – Dohled nad finančním sektorem v Unii – Obezřetnostní požadavky na úvěrové instituce a investiční podniky – Požadavky na likviditu – Pákový poměr – Relevance časového odstupu mezi úpravou pozic úvěrové instituce a pozic veřejné finanční instituce – Meze*

[Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 575/2013, ve znění nařízení 2015/62, bod 90 odůvodnění a čl. 4 odst. 1, čl. 94 odst. 1 bod 94 a čl. 412 a odst. 1; nařízení Rady č. 1024/2013, čl. 4 odst. 1 písm. d); nařízení Komise č. 2015/61, článek 26]

6. *Hospodářská a měnová politika – Hospodářská politika – Dohled nad finančním sektorem v Unii – Obezřetnostní požadavky na úvěrové instituce a investiční podniky – Požadavky na likviditu – Pákový poměr – Výpočet – Možnost vyloučit některé expozice vůči subjektům veřejného sektoru – Rozhodnutí Evropské centrální banky, kterým se odmítá udělení výjimky – Odmítnutí vycházející z rizika časového odstupu mezi úpravou pozic úvěrové instituce a pozic veřejné finanční instituce – Neprovedení přezkumu vlastností regulovaných úspor – Nepřípustnost*

[Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 575/2013, ve znění nařízení 2015/62, čl. 4 odst. 1 bod 94, čl. 412 odst. 1 a čl. 429 odst. 14]

1. Viz znění rozhodnutí.

(viz bod 19)

2. Vzhledem k tomu, že Evropská centrální banka disponuje diskreční pravomocí, a v důsledku toho i širokým volným uvážením při volbě, zda bude či nebude poskytnuta výhoda upravená v čl. 429 odst. 14 nařízení č. 575/2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky, ve znění nařízení 2015/62, soudní přezkum, který má unijní soud provádět ve vztahu k opodstatněnosti důvodů rozhodnutí, jímž se odmítá udělení takové výhody, nemůže vést uvedený soud k tomu, aby nahradil posouzení Banky svým posouzením, ale má za cíl ověřit, že napadené rozhodnutí není založeno na věcně nesprávných skutkových zjištěních a není stíženo nesprávným právním posouzením ani zjevně nesprávným posouzením skutkového stavu nebo zneužitím pravomoci.

(viz bod 30)

3. Ačkoli je Evropská centrální banka oprávněna v rámci výkonu diskreční pravomoci přiznané čl. 429 odst. 14 nařízení č. 575/2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky, ve znění nařízení 2015/62, udělit či neudělit výjimku obsaženou v tomto ustanovení, tato volba musí být vykonávána s výhradou, že neporuší cíle sledované touto výjimkou a nezabývá ji užitečného účinku. Z toho nutně vyplývá, že Banka se nemůže opírat o důvody, které činí v praxi téměř nepoužitelnou možnost poskytovanou čl. 429 odst. 14 nařízení č. 575/2013, aniž by bylo toto ustanovení zbaveno užitečného účinku a opomenuty cíle, pro které bylo přijato.

Evropská centrální banka tedy nemůže vyloučit uplatnění výhody upravené v čl. 429 odst. 14 nařízení č. 575/2013 na expozice úvěrové instituce vůči veřejné finanční instituci na základě okolností, které jsou vlastní expozicím dotčeným tímto ustanovením. Tak je tomu v případě úvahy vycházející z okolnosti, že expozice této úvěrové instituce vůči uvedené finanční instituci jsou uváděny na straně aktiv její rozvahy. Pokud totiž expozice, ve vztahu ke kterým uvedené ustanovení upravuje možnost, aby nebyly zohledněny v rámci výpočtu pákového poměru úvěrové instituce, musí být vzhledem ke své povaze uváděny na straně aktiv rozvahy uvedené instituce, pak úvaha vycházející z okolnosti, že expozice vůči veřejné finanční instituci jsou uváděny na straně aktiv rozvahy úvěrové instituce, nemůže řádně odůvodnit odmítnutí udělit požadovanou výjimku. Stejný závěr platí z obdobných důvodů i pro úvahu vycházející z okolnosti, že uvedené expozice tvoří část prostředků uložených u uvedené úvěrové instituce z titulu regulovaných úspor, uváděných na straně pasiv její rozvahy.

Vzhledem k tomu, že se čl. 429 odst. 14 nařízení č. 575/2013 týká pouze expozic vůči subjektům veřejného sektoru disponujícím zárukou státu, znamenalo by odmítnutí odůvodněné v zásadě tím, že se stát může ocitnout v platební neschopnosti, bez přezkumu pravděpodobnosti takové možnosti ve vztahu k dotýcnému státu, že možnost upravená v uvedeném ustanovení je v praxi téměř nepoužitelná. Z toho důvodu a vzhledem ke skutečnosti, že Evropská centrální banka nezkoumá pravděpodobnost platební neschopnosti, nemůže ani objem prostředků úvěrové instituce vůči veřejné finanční instituci, zdůrazněný v rozhodnutí, kterým se odmítá poskytnutí výhody podle čl. 429 odst. 14 nařízení č. 575/2013, sám o sobě odůvodnit zohlednění uvedených expozic ve výpočtu pákového poměru. Uvedený objem by totiž mohl být relevantní pouze tehdy, kdy by uvedená úvěrová instituce v důsledku platební neschopnosti dotýcného státu nemohla obdržet od této finanční instituce částky převedené z titulu regulovaných úspor a musela by přistoupit ke krizovému prodeji aktiv.

(viz body 39, 52–54, 56, 57, 61, 63)

4. Touto výjimkou upravenou v čl. 429 odst. 14 nařízení č. 575/2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky, ve znění nařízení 2015/62, Komise se souhlasem normotvůrce upravila možnost, aby expozice úvěrové instituce vůči subjektům veřejného sektoru, které představují z důvodu záruky státu stejně nízké riziko jako expozice vůči tomuto státu a nejsou výsledkem investiční volby této instituce – jelikož úvěrová instituce je povinna převést předmětné částky – nebyly relevantní pro výpočet pákového poměru, a mohly z něj být proto vyloučeny. Článek 429 odst. 14 nařízení č. 575/2013 se týká pouze expozic, kterým by se při standardním způsobu výpočtu minimálních požadavků na kapitál, přidělila riziková váha 0 %.

V důsledku toho předpokládá uplatnění čl. 429 odst. 14 uvedeného nařízení sladění dvou cílů: na jedné straně je třeba dodržovat logiku pákového poměru, která vyžaduje, aby výpočet tohoto poměru zahrnoval celkovou míru expozice úvěrové instituce bez zohlednění rizikové váhy, a na druhé straně je třeba brát v potaz cíl Komise potvrzený normotvůrcem, podle něhož případně některé expozice se zvláště slabým rizikovým profilem, které nejsou výsledkem investiční volby této úvěrové instituce, nemusí být relevantní pro výpočet pákového poměru a mohou z něj být vyloučeny. V tomto ohledu diskreční pravomoc přiznaná příslušným orgánům při provádění čl. 429 odst. 14 nařízení č. 575/2013 jim umožňuje dosahovat určité rovnováhy mezi těmito dvěma cíli podle individuálních okolností každého případu.

(viz body 48–51)

5. Z definice rizika nadměrné páky obsažené v čl. 4 odst. 1 bodu 94 nařízení č. 575/2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky, ve znění nařízení 2015/62, vyplývá, že rizika připadající v úvahu v souvislosti s nadměrnou pákou nastávají v situaci nedostatku likvidity. Právě za účelem získání likvidity může být úvěrová instituce nucena přijmout opatření nestanovená v obchodním plánu, včetně prodeje aktiv v tísní, s důsledky popsány v uvedeném ustanovení, jak připomíná bod 90 odůvodnění nařízení č. 575/2013

Pokud se negativní důsledky nadměrné páky projeví v případě nedostatku likvidity, pak okolnost, že se časový odstup mezi úpravou pozic úvěrové instituce a pozic veřejné finanční instituce týká rizika likvidity, nezbavuje tento časový odstup relevance při posouzení rizika spojeného s jejím pákovým poměrem. Tento časový odstup však není příčinou rizika likvidity z hlediska posouzení požadavků krytí likvidity uvedených v článku 412 nařízení č. 575/2013 a v nařízení 2015/61, kterým se doplňuje nařízení č. 575/2013, pokud jde o požadavek na úvěrové instituce týkající se krytí likvidity. Udělení výhody uvedené v článku 26 nařízení 2015/61 – který umožňuje příslušným orgánům, a v důsledku toho i Evropské centrální bance započítat vzájemně závislé přítoky a odtoky likvidity, pokud bude mít za to, vzhledem k záruce ústřední vlády členského státu a ke krátkosti časového odstupu mezi nimi, že

uvedený časový odstup není příčinou rizika likvidity – ze strany Evropské centrální banky na přítoky a odtoky likvidity spojené s expozicemi vůči finanční instituci znamená, že Banka uznává, že tento časový odstup mezi nimi není příčinou rizika likvidity

(viz body 70–73, 76, 77)

6. Časový odstup mezi úpravou pozic úvěrové instituce a pozic veřejné finanční instituce by totiž mohl být relevantní pro riziko páky ve smyslu čl. 4 odst. 1 bodu 94 nařízení č. 575/2013, o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky, ve znění nařízení č. 2015/62, přičemž není relevantní z hlediska rizika likvidity, pouze v tom případě, kdy by výběry vkladů souvisejících s regulovanými úsporami byly takového rozsahu, který by přesahoval „vážné krizové podmínky“ stanovené v rámci výpočtu ukazatele krytí likvidity na základě čl. 412 odst. 1 nařízení č. 575/2013.

K zohlednění takové možnosti za účelem zamítnutí žádosti úvěrové instituce využít výhody upravené v čl. 429 odst. 14 uvedeného nařízení však nemůže dojít bez důkladného přezkoumání vlastností regulovaných úspor ze strany Evropské centrální banky. Tento přezkum by měl Banku vést především k tomu, aby posoudila, zda s ohledem na jejich vlastnosti – a zejména s ohledem na záruku státu spojenou s regulovanými úsporami – lze uvažovat o tom, že by výběry regulovaných úspor mohly být natolik objemné a nečekané, že by dotčená úvěrová instituce musela přistoupit k opatřením upraveným v čl. 4 odst. 1 bodu 94 nařízení č. 575/2013 a nemohla by čekat na převody prostředků ze strany veřejné finanční instituce z titulu úpravy pozic. Evropské centrální bance přísluší, aby při provádění čl. 429 odst. 14 uvedeného nařízení hledala s ohledem na zvláštnosti každého případu rovnováhu mezi cíli pákového poměru a možností, že některé expozice splňující podmínky stanovené v tomto ustanovení budou vyloučeny z výpočtu uvedeného poměru.

Za těchto podmínek platí, že pokud Evropská centrální banka neprovede podrobný přezkum vlastností regulovaných úspor a omezí se na to, že abstraktním způsobem vyzdvihne rizika spojená s časovým odstupem v úpravě pozic dotčené úvěrové instituce na jedné straně a veřejné finanční instituce na straně druhé, poruší svoji povinnost, která spočívá v řádném a nestranném posouzení všech relevantních okolností projednávaného případu.

(viz body 80–84)